

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3* ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO PROMOTE EXCELLENCE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF SURAT THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

จักรกฤษณ์ ศรีน้อย¹, จิรศักดิ์ แซ่โค้ว² และ นันทพงศ์ หมิแหะหมัน³

Jakkrit Srenoi¹, Jirasak Saekhow² and Nantapong Milaehman³

¹⁻³หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

¹⁻³The Requirements for the degree of Master of Education Field in Educational Administration Graduate
School Suratthani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: jakkritsrenoi@gmail.com

วันที่รับบทความ : 25 พฤศจิกายน 2568; วันแก้ไขบทความ 17 ธันวาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 19 ธันวาคม 2568

Received 25 November 2025; Revised 17 December 2025; Accepted 19 December 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ

Citation:

* จักกรฤษณ์ ศรีน้อย, จิรศักดิ์ แซ่โค้ว และ นันทพงศ์ หมิแหะหมัน. (2569). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(1), 1565-1578.

Jakkrit Srenoi, Jirasak Saekhow and Nantapong Milaehman. (2026). Academic Administration Model To Promote Excellence Of Educational Institutions Under The Jurisdiction Of Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3. Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(1), 1565-1578.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระยะเวลาที่ 1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีผลงานยอดเยี่ยม จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และระยะเวลาที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง และแบบประเมินรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การวิจัยและนวัตกรรม การนิเทศภายใน การประกันคุณภาพ การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ และการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก วิธีการดำเนินงาน แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และ 3) ผลการประเมินรูปแบบพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, รูปแบบการบริหาร, ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study academic administration guidelines for promoting excellence of educational institutions; 2) develop an academic administration model to promote excellence of educational institutions; and 3) evaluate the academic administration model for promoting excellence of educational institutions under the jurisdiction of Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3. The research methodology employed a Research and Development (R&D) process divided into three phases. The participants and samples included: Phase 1, 10 outstanding school directors selected by purposive sampling; Phase 2, 5 experts selected by purposive sampling; and Phase 3, 103 school administrators selected using Krejcie and Morgan's sample size determination table. The research instruments consisted

of an interview form, a suitability and validity checklist, and a model evaluation form. Data analysis was conducted using content analysis, mean, and standard deviation.

The research results revealed that: 1) The guidelines for academic administration to promote excellence comprised teaching and learning management, curriculum development, measurement and evaluation, research and innovation, internal supervision, quality assurance, academic promotion and support, and the use of technology and information systems. 2) The developed academic administration model consisted of six components: principles, objectives, work systems and mechanisms, operational methods, evaluation guidelines, and implementation conditions. 3) The evaluation of the model indicated that its suitability, feasibility, usefulness, and validity were overall at the highest level.

Keywords: Academic Administration, Administration Model, Educational Institutional Excellence

บทนำ

สถานการณ์โลกศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยต้องสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งยังต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรม ในบริบทดังกล่าว "งานวิชาการ" ถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นแกนกลางที่สะท้อนความสำเร็จของการจัดการศึกษา เนื่องจากประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านวิชาการย่อมส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ความสำเร็จของสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับ

คุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะช่วยเสริมให้การบริหารงานโดยรวมมีประสิทธิภาพ และส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่ครูยังขาดทักษะในการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งการบริหารจัดการในโรงเรียนขยายโอกาสจำนวนมากยังขาดทักษะในการบริหารเชิงระบบและการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ประจักษ์ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีเป้าหมายสู่ "ความเป็นเลิศ" ซึ่งสะท้อนผ่านรางวัลคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และมีมาตรฐานตามหลักวิชาการ อาทิ รางวัลสถานศึกษาพระราชทาน สถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาปลอดภัย และรางวัล OBEC AWARDS เป็นต้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยมุ่งเน้นการค้นหาคู่ประกอบและแนวทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการยกระดับคุณภาพทางวิชาการและพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อให้ได้องค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสม สำหรับนำไปใช้เป็นกรอบในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศได้อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดย Forest & Kinser (2002) และ Vick, Furlong & Heiberger (2008) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการกำกับดูแล บริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนภารกิจด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการไทย อาทิ สารินทร์ เอี่ยมทอง (2561) ที่กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการคือหัวใจสำคัญที่สุดของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยหลักการบริหารที่สำคัญ โดย จรุณี แก้วเอี่ยม (2557) และ สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์ (2563) ได้เสนอหลักการสำคัญ ได้แก่ หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management), หลักการมีส่วนร่วม (Participation), หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์สำหรับขอบข่ายภารกิจนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ และนักวิชาการหลายท่าน อาทิ ไชยา ภาวะบุตร (2554), สุชาติ ทองมา (2560) และ สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) สรุปเป็นขอบข่ายสำคัญ 9 ด้านเพื่อใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) การวางแผนการดำเนินงาน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาหลักสูตร 4) การวัดและประเมินผล 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ 8) การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล/หน่วยงาน และ 9) การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ความเป็นเลิศ (Excellence) หมายถึง สถานภาพสูงสุดของการดำเนินงานที่มีคุณภาพโดดเด่นและได้รับการยอมรับ ในบริบทของการวิจัยนี้ ความเป็นเลิศสะท้อนผ่านรางวัลคุณภาพที่สถานศึกษาได้รับ ซึ่งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 10 ประเภทรางวัล ได้แก่ 1) รางวัลสถานศึกษาพระราชทาน 2) รางวัลสถานศึกษาพอเพียง 3) รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย 4) รางวัลสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยเสถียรและอบายมุข 5) รางวัลโรงเรียนคุณธรรม 6) รางวัลโรงเรียนปลอดภัย 7) รางวัลโรงเรียนสุจริต 8) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) 9) การประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) และ 10) รางวัล OBEC AWARDS

3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบการทำงานใหม่ โดยมีขั้นตอนสำคัญคือ การศึกษาปัญหาพื้นฐาน การสร้างและพัฒนารูปแบบ การทดลองใช้ และการประเมินผลเพื่อปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วาโร เฟ็งส์วสต์ (2553) และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่ระบุว่า R&D ในบริบทการศึกษาคือการพัฒนาเครื่องมือหรือแนวทางที่สามารถนำไปใช้ได้จริงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อมลรดา พุทธินันท์ (2561) ศึกษาแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ ภาวะผู้นำ ภารกิจงานวิชาการ กระบวนการบริหาร และการมีส่วนร่วม เช่นเดียวกับ เจริญพร อาจารย์ (2561) ที่ใช้เทคนิคเดลฟายพัฒนารูปแบบและพบว่าองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบมีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ สิริวรรณ จันทรม (2565) และ ภาวดี คงแก้ว (2563) ได้พัฒนารูปแบบโดยบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนา (อิทธิบาท 4) เข้ากับกระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Warren & Dennis (1980) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบที่สมบูรณ์ว่าควรประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ บัญชีนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ในด้านปัจจัย

ความสำเร็จ Ruhl (1985) ค้นพบว่าความคาดหวังในความสำเร็จ ภาวะผู้นำ และการประเมินผล เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับ Kijai (1987) ที่พบว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนสูงกว่าปัจจัยอื่น และ Smith (1991) ที่ระบุว่า การวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ควบคู่กับการมีผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน การทบทวนเอกสารและงานวิจัยทั้งหมดชี้ให้เห็นว่า สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจำเป็นต้องพัฒนาเชื่อมโยงกับทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และควรมีรูปแบบการพัฒนารูปแบบเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับประเด็นการวิจัยในครั้งนี้

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อสร้าง "รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา" ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนและเหมาะสมกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีผลงานยอดเยี่ยมและได้รับรางวัลระดับชาติ (เช่น รางวัลพระราชทาน, OBEC AWARDS) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้

แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เพื่อสร้างข้อสรุปแนวทางการบริหาร

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาและงานวิชาการ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของร่างรูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้

แบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับที่ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 135 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 103 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

เครื่องมือที่ใช้

แบบประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ ซึ่งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 - 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try out) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.988

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 9 ด้าน ได้แก่ (1) การวางแผนการดำเนินงาน (2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (6) การนิเทศการศึกษา (7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ (8) การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคลและหน่วยงาน และ (9) การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีจุดเน้นสำคัญคือการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ (PDCA) และการใช้นวัตกรรมดิจิทัลในการขับเคลื่อนงานวิชาการ

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

แนวทางมาสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบ และผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.60) และมีความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.59) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า "รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- 1) หลักการ ยึดหลักการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน
- 2) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาและรางวัลคุณภาพต่างๆ
- 3) ระบบงานและกลไก ใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) เป็นกลไกขับเคลื่อน
- 4) วิธีการดำเนินงาน ดำเนินการตามขอบข่ายงานวิชาการ 9 องค์ประกอบหลัก
- 5) แนวทางการประเมิน ประเมินผลตามสภาพจริงและการได้รับรางวัลความเป็นเลิศ
- 6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ ดำเนินงานตามแผน และมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ผลการประเมินรูปแบบโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบนี้มีความครอบคลุม ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในบริบทของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบ (n=103)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความเหมาะสมของรูปแบบ	4.78	0.49	มากที่สุด
2. ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้	4.76	0.50	มากที่สุด
3. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ	4.74	0.64	มากที่สุด
4. ความถูกต้องของรูปแบบ	4.80	0.47	มากที่สุด
ภาพรวม	4.77	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความถูกต้องของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมาคือ ความเหมาะสมของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.78$) ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ ($\bar{x} = 4.76$) และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.74$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประเด็นการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) การวางแผนการดำเนินงาน (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การจัดการเรียนการสอน (4) การวัดและประเมินผล (5) การวิจัยและนวัตกรรม (6) การนิเทศการศึกษา (7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ (8) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการและภาคีเครือข่าย และ (9) การใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากแนวทางทั้ง 9 ประการ มีความเชื่อมโยงกันเป็นระบบ โดยมีการบริหารเชิงคุณภาพและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกขับเคลื่อน การดำเนินการครบทุกด้านช่วยให้สถานศึกษามีความพร้อมทั้งในด้านหลักสูตร การสอน และการประกันคุณภาพ ซึ่งเป็นรากฐานของความเป็นเลิศทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวดี คงแก้ว (2563) ที่พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศควรประกอบด้วย องค์ประกอบหลักที่ครอบคลุมภารกิจสำคัญ เช่น การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับหลักการบริหารอย่างสอดคล้องและเกื้อหนุนกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อมรดา พุทธินันท์ (2561) ที่ระบุว่าการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ไปจนถึงการนิเทศและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

2. ประเด็นการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ ผลการสร้างรูปแบบพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) ระบบงานและกลไก (PDCA) (4) วิธีการดำเนินงาน (5) แนวทางการประเมิน และ (6) เงื่อนไขการนำไปใช้ ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการสร้างรูปแบบได้ผ่านการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ทำให้ได้ องค์ประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Warren & Dennis (1980) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบควรประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้งสอดคล้องกับ สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555) ที่

สรุปลักษณะประกอบของรูปแบบไว้ในทิศทางเดียวกันว่าควรมี วัตถุประสงค์ ทฤษฎีพื้นฐาน ระบบงาน วิธีดำเนินงาน และแนวการประเมินรูปแบบ เพื่อให้รูปแบบสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประเด็นการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ

ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ การศึกษาบริบทจริงจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศ (Best Practice) และผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้รูปแบบที่ได้มีความสอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติงานจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวรรณ จันทร์สม (2565) ที่พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ผ่านกระบวนการพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญและการตรวจสอบความเหมาะสม จะมีผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และสามารถนำไปใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้จริง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบสำคัญ โดยมีจุดเน้นที่การบริหารจัดการเชิงคุณภาพ และการใช้นวัตกรรมดิจิทัล รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงาน และกลไก วิธีการดำเนินงาน แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ผลการประเมินโดยผู้บริหารสถานศึกษาพบว่ารูปแบบที่พัฒนามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบไปปรับใช้โดยยึดระบบวงจรคุณภาพ PDCA เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงาน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีความต่อเนื่อง เป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและ

เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานความเป็นเลิศ **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** 1. ควรดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อทดสอบการนำรูปแบบการบริหารงาน วิชาการไปใช้จริงในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อศึกษาผลลัพธ์เชิงประจักษ์และความยั่งยืน ของรูปแบบ 2. การศึกษาในครั้งต่อไป ควรขยายขอบเขตไปยังเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของบริบท และควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เช่น ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหาร หรือวัฒนธรรมองค์การ เพื่อพัฒนารูปแบบให้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: ศุภสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *กฎกระทรวงว่าด้วยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- เจริญพร อาจารย์. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศึกษบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภาวดี คงแก้ว. (2563). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยอาศัยหลักอิทธิบาท 4 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)*. กรุงเทพฯ: ราชกิจจานุเบกษา.
- วโร เฟิงส์วีสต์. (2553). *วิธีวิทยาการวิจัยเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมชัย จรรย์ไพบูลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- สิริวรรณ จันทรม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แนวทางการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Kijai, J. (1987). *Characteristics of Effective School System in Georgia*. (Doctoral dissertation). University of Georgia.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ruhl, M. L. (1985). *The Development of a Model for the Administration of an Effective School*. (Doctoral dissertation). University of Missouri-Columbia.
- Smith, R. T. (1991). *Characteristics of Effective School System in Georgia*. (Doctoral dissertation). Dissertation Abstracts International, 51, 2228-A.
- Warren, G. B., & Dennis, L. (1980). *The planning of change* (4th ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.